

153
У Срем. Карловцима, септембра 1922.

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАНИ ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Накнадни
број
за г. 1920.

Издази једамшут месечно.
Главни уредник: Ђорђе Коларовић.
Одговорни уредник: Глиша Минић.

Година
XIX.

Читаоцима Српског Пчелара“

Скупштина „Српске Пчеларске Задруге“ држана у Руми 5. (18.) маја 1922. између осталог закључила је, да се од почетка год. 1923. поново почне издавати нашем пчеларском свету омиљени лист „Српски Пчелар“.

Скупштина то чини из ових разлога: што без листа не може задруга у довољној мери постизавати свој циљ, а то је ширење умнога пчеларства у нашем народу, и друго: што је жеља већине чланова наше задруге, да имају свој лист, без којег су необавештени о стању своје задруге и о раду њене управе.

Будући да је скупоћа данас већа, него што је била пре две године, па ће и штампа данас бити скупља него што је била г. 1920., управа „Српске Пчеларске Задруге“ одлучила је, да прво огледа снагу своју, да не би поново покренути „Српски Пчелар“ био кратка века, као и онај од г. 1920. који је изненада престао излазити. Зато издаје управа овај ванредни број „Српскога Пчелара“ и разашиле га како старим члановима „Срп. Пчеларске Задруге“ тако и свима пријатељима нашега пчеларства и народнога напретка.

Издавањем овога накнадног броја „Српског Пчелара“ хоће управа: 1. да се увери, хоће ли моћи од почетка г. 1923. почети са редовним издавањем листа; 2.) да ступи у везу са старим својим члановима и са осталим пчеларима, који би се хтели уписати за чланове наше задруге, и 3.) да ма донекле накнади штету члановима наше задруге и претплатницима листа, што год. 1920. нису добили све бројеве „Српског Пчелара“. Зато има овај број 24 стране.

Управа се са пчелињом вољом прима овога посла. Буде ли и у наших пчелара пчелиње слоге, „Српски Пчелар“ ће од почетка год. 1923. редовно излазити свакога првога дана у месецу, на целом табаку, као што је и увек излазио.

Чланарина је за чланове утемељаче, једаред за увек 100 динара, а за редовне чланове 30 дин. годишње.

Редовни чланови добивају лист бадава, а утемељачи плаћају годишње за претплату 15 динара.

Претплата је за нечланове 30 дин. годишње, а плаћа се унапред за целу годину.

Чланарина, претплата, огласи и рекламације шаљу се управи „Српске Пчеларске Задруге“ у Руми.

Чланарину односно претплату треба послати што пре, да би управа могла за времена све спремити за редовно издавање листа.

Буде ли одзив слаб, вратиће се претплата онима, који нису чланови задруге.

Ко не жели бити ни члан наше задруге ни претплатник, молимо да нам овај број одмах врати. Ко га не врати, сматраћемо га за претплатника.

У Руми, септембра 1922.

УПРАВА
„СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“.

Зашто да пчеларимо?

Ал' ја могу скинут' с ума
И тај восак и тај мед,
И тад пчелин наук блиста
У две речи: *рад и ред.*

Змај Ј. Јовановић.

Бог нас зове својјем птицама;
Не шаље нас за наше медање,
Већ нас посл'о људма на гледање.

Змај Ј. Јовановић.

Од искона је српски народ гледао у пчели особити дар Божји и сматрао је светом животињицом, па зато и каже за њу као и за човека, да *умире*. По предању народном сам св. Сава научио је Србина пчеларити и благословио му је пчелицу речима: »Пчелице, Божја радилице, Господу Богу служила, а људима давала сласт и лијек«.

Наш народ је сигурно зато гледао у вредној пчелици свету животињицу, што га је очаравала њена вредноћа и чистоћа, а уз то му је давала своје производе: *мед* и *восак*, чега, осим у кошници, није могао наћи нигде у природи. Мед је нашим прецима служио као посласаница и лек, а од воска су спремали свећу својему Крсном Имену и приносили је »Богу на олтар«, а уз то правили од воска разне мелеме и лечили се њима, у време кад су лекари били врло ретки, од разних рана и болести. Восак, мед и разно биље темељ су били апотеци наших старих, од којих су скоро све потребне лекове правили. Зато у старија времена није било скоро куће, уз коју није било ма неколико плетара, које су давале кући сирац воска и мало меда.

Најпосле, кад су дошла тешка и ужасна времена, кад је ваљало мрети за »крст часни и слободу златну«, за-точници наши, по нестанку џебане, пчелама су се бранили од својих душмана, бацајући кошнице пуне пчела међу њих, које су својим оштрим жаокама правиле лом од коња и јунака.

Вредна наша пчелица не само што је давала нашим прецима потребни мед и восак за слатке и веселе дане у животу, него им је својим производима помагала, да се бране од тешких болести у оно време, кад није било ни лекара ни лекарница. А кад је дошло време да се гине, и кад је пчелар морао да мре бранећи свој дом, од

пчелица вредних радилица, постајале су љуте осветнице, и — умирале су и оне служећи човеку, иако нису од Бога за то створене.

Мада је наш народ и његов живот тако тесно везан за пчелу, ипак није пчеларство у нашем народу стајало увек на истој висини, нити је свагда напредовало. Шећер и разни други воскови задали су јак ударац пчеларству у целој свету, па тако и нашем народном пчеларству. Уз то ратови, ти душмани рода људског, којих Србија никад није била жељна, уништавали су и лепе пчелињаке, који су за мирних дана подизани.

Тако је ево и грозни светски рат ужасно нашкодио пчеларству у целој нашој уједињеној отаџбини, лепој и пространој краљевини Срба, Хрвата и Словенаца. Рат је нанео штете нашем народном пчеларству не само у оним земљама, које су војске газиле, него и у крајевима, који су у затишју били.

Пчелари су морали да оставе своје вредне пчеле и миле пчелињаке, јер их је ратни вихор захватио и однео тамо, куда се је морало — где челичне пчеле зује и где место меда крв тече. Али та би се штета досад поправила и пчелињаци би се брзо подигли, да је онога, без чега не може ништа напредовати, а то је љубави — према пчеларству.

Жар старе пчеларске љубави гаси се и по њему се почиње хватати пухар. Мада пчеларство доноси данас много већу корист, него што је доносило пре 20—30 година, ипак у данашњих пчелара нема ни близу онога одушевљења, које је 13. (25.) авг. 1898. г. довело пчеларе са свију страна у Руму, да оснују нашу »Српску Пчеларску Задругу« у Руми, средишту Срема.

А зашто се угасила та стара љубав у пчелара? И томе је узрок страшно чудовиште ратно, које је више него четири године ломило кости целе Европе и изменило срце и дух, мисли и осећаје човечанства. Црна крила страшнога рата, која су једнога уморила, а другога оборила, није чудо што су преобразила све људе, сав свет.

Настало је друго време, изазвани су други осећаји. Овладао је свуда груби материјализам и потиснуо је у страну све што је идеално, као и све оне, који још идеално мисле и осећају.

Та, је ли чудо, што је и најидеалнија грана привреде одгурнута у страну, скоро презрена? Ми, који волимо пчеларство и који га познајемо, називамо га зато најидеалнијом граном привреде, што доноси не само материјалне користи пчелару, него и пољској привреди, а особито воћарству, јер без пчеле многе културне биљке не би плода донеле, нити би слатка воћа било, да вредне пчеле није. Пчеларство је зато најидеалнија грана привреде, јер ако се у икоје привредне гране може наћи алтруизма, највише га има у пчеларењу, јер оно доноси више другима него пчелару. — Пчела нам даје у меду здраву посласицу и лек и без пчеле нема меда. Али мада га пчела колико даје, ни стар свет, ни нејака дечица, ни белесници не би могли доћи до лековита меда без пчелара. Мед су стари Латини звали »дар божји«, до којег не би могао доћи онај ко га треба, без пчелара.

Велика је непосредна и посредна материјална корист од пчеларства. Особито данас, кад у целој нашој краљевини С. Х. С. све шећерне фабрике не могу да произведу ни полак шећера колико целој земљи треба, јер целој земљи треба око 7.000 вагона шећера, а фабрике због недовољног сејања шећерне репе једва ће моћи дати око 3.500 вагона шећера, дакле тек половину потребе. Друга се половина мора увести, и за њу се мора издати око једне и по милијарде круна. Дакако, да сви наши пчелињаци не могу дати ни близу толико меда, колико се мора шећера увести, али ипак би могли донекле подмирити потребу, кад би се пчеларству више пажње поклањало. Но, о томе ћемо имати прилике, да још говоримо.

Али за сад нам није намера, да нашироко пишемо о материјалној користи, коју имамо од пчеларења. Са нашим славним чика Јовом ћемо за сада »скинут' с ума и тај восак и тај мед«, па ћемо да говоримо о моралној и васпитној користи, коју добивамо од пчеларства, јер васпитна корист од пчеларења долази на прво место, па онда тек материјална добит, на шта указује и наш умни Змај у својим песмама, из којих смо стихове истакли на челу овога чланка.

Зато, што је од пчеларења већа морална него материјална корист, баве се њиме не само они, који хоће да пчеларењем као нузгредним радом поправе своје стање,

него и велики, умни и богати људи, којима није стало до меда и воска.¹⁾

Сваки је прави пчелар идеалан и побожан човек, јер гледа у пчели оличени символ вредноће, а у кошници, као у природном јеванђелију, које прича славу Божју, чита премудрост Онога, који је својом руком написао законе, који владају у кошници, и које пчела од постанка својега прекршила није, нити ће их прекршити. Прави пчелар зна, да пчеларећи користи, ако не увек себи, а оно другима, и гледа у пчели најречитију проповедницу морала и најморалнију васпитачицу. Све ово је непчелару неразумљиво и смешно, али прави пчелар, који је схватио »дух кошнице«, разумеће ме.

Зато, што је пчеларење за идеалне људе, зато се у данашње време грубога материјализма, у овој бесомучној трци за богатством и лову за милијунима мало људи прихваћају пчеларства.

Жеља за наглим богаћењем потисла је у страну лепу појезију економије — пчеларство. За оне, који хоће на пречац да постану Гавани, пчеларење је ситна риба, а појезија економије, по њиховим речима — »траћење времена«. У данашње болесно време, кад нико за никога не мари, кад се сваки само за себе брине, себи се клања и себи служи, алтруизам се оставља фантастима.

Чини ми се, да у овој вратоломној јагми за богатством, тим болесним богатством данашњих дана, још мало па неће требати ни постеље за починак, ни трпеза за обед. Жеља за благом нагонила је људе, да ретко спавају у својим постељама, него на колима, аутомобилима и жељезницама, па већ и на крилатицама. Још мало, па ће људи у журби за богаћењем, у место да мирно поједу залогај за својом трпезом, трчати са тањирима у руци по улицама, па једном руком јести, а другом бројати или примати новце и потписивати уговоре. Данас сви трче за трговином. Не само они, чији је то занат, него и сви сталези, па и они, којима то најмање доликује, најпосле и жене, па и деца. Живци се кидају, а век се прекраћује.

Лечилишта су пуна бедних људи са измрцвареним живцима. Кажу, да је рат са својим страхотама »нервозирао«

¹⁾ Види набирак: »Поенкаре о пчелама«.

не само људе, него и животиње много јачих живаца, него што су у човека. Но то је било па и прошло. Али је зло, што човек и после рата, ево већ четири године, упропашћује свој живот срљајући од своје воље у вртлог свакојаких чуда и покора. Наставимо ли овако, тешко ће бити наћи човека здравих живаца и читава здравља, лечилишта постаће тесна, а гробља све пунија.

Зато сваки ко је преморен од живота, нека бега у пчелињак. Ту ће наћи не само мира и одмора, него и лека тешкој болести материјализма и зарази егоизма, које су овладале овим друштвом. У пчелињаку ће наћи помоћи сви они, чији су живци од ратних патња и ужаса растројени, искидани, ослабели, малаксали и пренадражени. И онај, који је од тешких несрећа и црне жалости сломљен и пригњечен, наћи ће мира и олакшице, јер је пчелињак за онога, који уме да чита из књиге створења Божјих чудеса Његова, — предварје цркве.

Пчелињак је зато дивно лечилиште не само за тело него и за душу.

Зато, што пчеларећи помажемо себи и другима, и то више другима него себи, и зато што је пчеларство моћно васпитно средство, зато га треба пренети и одомаћити свуда: у школама свију врста, у касарнама, у фабрикама, у разним задругама, па баш и у лечилиштима, где више пута »гости« не знају шта да раде од дуга времена. Свуда ту могла би се држати предавања из пчеларства.

Ширењем пчеларства ступамо и ми у редове осталих бораца, који су се кренули, да се боре противу чуме садашњих дана, која прети да растроји и умори све што се човек зове.

Помоћ нашем народу и борба противу напред споменутих зала кренула нас је, да се примимо уређивања овога листа, који је за деветнаест година својега излажења, крај све хладноће нашега друштва, доста учинио.

Позивамо зато све пчеларе и пријатеље пчеларства и народнога напретка, да потпомогну наш рад било сарадњом, било претплатом, било скупљањем чланова нашој задрузи и скупљањем претплатника.

Сваки, ко било писмом, било речју шири пчеларство у нашем народу, пријатељ је народнога добра и проповедник морала.

Радимо, дакле, док је дан, јер ће доћи ноћ, кад се неће моћи радити. Томе нас учи својим примером, не само вредна пчела, него и св. Јеванђељије.

Што будемо имали више пчелињака, требаће нам мање лечилишта.

Уредници.

Успомена на Јована Живановића

Имам писама од пок. Јована Живановића. На основу истих пишем ову успомену, која ће нам показати, како је пок. Живановић био одушевљен пчелар до смрти своје и како је био скроман човек, што и приличи великим људима.

Кад сам послао први допис за »Српски Пчелар«, пок. Живановић одмах ми одговори и соколи ме, да покушам написати и који чланак. На то му послах три чланка и он ми одговори, да ће их сва три штампати, па и даље да пишем. Од тада сам почео чешће писати.

Год. 1909. августа месеца беше у Руми она величанствена пчеларска изложба. Ту сам се састао са Живановићем. Стари мој професор био је сав блажен, јер је својим очима видео изложбу, коју су у главном приредили његови ученици. Видео је стари професор, да његов труд за ширење рацијоналног пчеларења није био узалудан, него да је донео стоструки плод. После ми је писао, да и ја опишем изложбу, какав је она утисак чинила на посетиоце. Тада напишем чланак о изложби и старац је био тим врло задовољан. У описивање појединости ја се нисам могао упуштати, а било би то и сувишно, јер је изложбу изврсно описао г. Ђорђе Коларовић, парох великорадиначки.

Год. 1909. препоручио ме је стари професор за дописног члана »Срп. Пчеларске Задруге«. Добих диплому. То је било за мене велико одликовање и ја му топло благодарим, што ме је за дописног члана препоручио. Живановић ми на то одговори, да му немам на чему благодарити, јер он је урадио само по правилима, те ми препоручује да и даље пишем велећи ми: »дјлайте дондеже свѣтѣ имате.«

Год. 1910. маја месеца напишем једну notiцу о стогодишњици прве српске пчеларске књиге. То, са још неким другим стварима за лист, пошљем Живановићу јулија исте године и напоменем, да смо ми некако заборавили споменути тај знатни догађај. Живановић ми одмах одговори и благодари, што сам се сетио стогодишњице прве српске пчеларске књиге и вели, да ће 9. број »Срп. Пчелара« бити посвећен успомени Аврама Максимовића и његовој књизи, што се и збило. Те исте године умолио сам Живановића, да у »Срп. Пчелару« уведе нову рубрику »паметар«, у ком би се од времена до времена износила имена оних српских пчелара, који су у велико пчеларили и тиме добро утицали на своју околину.

За год. 1911. написао сам пчеларски календар и на време послао. Живановић је штампао тај календар до априла. Како је календар био врло опширан, јер у свеску за април беше заузео скоро половину листа, нише ми, да календар за остале месеце скратим, што сам и учинио. Том приликом каже ми, да бих требао да идем на конгрес хрватских и српских пчелара и да спремим предавање. Послах му два чланка на преглед и ништа није замерио, али ја нисам могао ићи, и чланци су у »Срп. Пчелару« штампани. И друге године писао ми је, да треба да идем на конгрес, а за себе вели: »ја нећу ићи на конгрес. Бојим се да не бих где год на путу остао«. Тужио се, да болова, а старост је ту, па је најбоље код куће.

Живановићу је годило, што је Марко Шаула уредио 2. бр. »Срп. Пчелара« 1911. у славу седамдесет година његових, али се старац ипак није добро осећао, јер параде није волио. Скромност је била његова одлика.

Под крај 1911. пошљем Живановићу више чланака, а један од тих беше у част његову, у спомен његовог педесетгодишњег књижевног рада. Живановић ми пише и благодари на посланим чланцима, али ми готово срдито одговори због хвале у поменутом чланку. И шта ја чепрам и истражујем, кад је он почео писати?! »Хвала вам на честитци, рече у писму, али ако сте ми пријатељ, молим вас, немојте у јавности о томе ни словца споменути«. И ја обећах, да ћу ћутати, али тражим, да ми чланак штампа, што је он учинио тек 1913. године са примедбом.

Стари Живановић увек би ме потстицао, да пишем чланке. Препоручивао ми је које пчеларске новине да држим, а и сам би ми слао таквих новина на поклон. О држању конгреса хрватских и српских пчелара увек би ме позивао, да тамо идем. На своје се здравље тужио особито с пролећа.

Год. 1913. августа месеца пошаљем Живановићу пчеларски календар за 1914. год. и још дванаест чланака. Та моја пошиљка затече га у винограду »Матеју«. Старац је био задовољан, што му послах толико ствари за лист, јер ми пише: »Кад сам отворио ваше велико писмо, а оно из њега покуљаше ствари за лист, тако да се нисам од њих видио«.

Благодари ми за труд, али ме соколи да и даље пишем. На његову препоруку добих од Задруге двапут награду.

Кад се дуже времена не бих јавио, онда би ми писао и за здравље упитао. А на своје здравље се тужио, јер је патио од загуши (астме).

У то дође и светски рат. Пишем Живановићу, да имам доста ствари за лист али, их због наступелих догађаја нећу да шаљем. Живановић ми писаше тада, да је »Срп. Пчелар« за август изишао, али га Марко Шаула није разаслао, а број за септембар да је у слогу. После ми је Шаула писао, да »Срп. Пчелар« за време рата неће излазити.

Тек неколико пута јавио би се Живановић картом и пита ме, да ли што пишем и кад бих му одговорио, да не седим бадава, мило би му било.

Неколико пута умолио сам Живановића, да ми каже за по неки стих из св. писма, е да ли је Вук то добро превео. Увек би ме задовољио.

Год. 1916. новембра добих ненадно вест, да је стари професор умро. Та ме је вест изненадила и јако растужила. Јосиму Живановаћу писах тада неколико утешних речи. Старац је патио од астме и у 76. години живота заменио је овај варљиви свет бољим светом. Вечан му спомен!

Нема дакле више Јована Живановића, заслужног српског филолога, нема више српског Ђерзона, најславнијег српског пчелара. Али *nomen tuum laudesque semper*

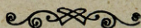
manebunt et celebrabuntur non solum nostris sed paene omnium gentium litteris.

Слава Јовану Живановићу!

*

У бечком »Bienen-Vater«-у 1918. бр. 9. стр. 117. има од мене кратак допис о смрти Јов. Живановића, а ту сам укратко изнео и његове велике заслуге за српско пчеларство.

поп Сима Жигић.

Календар

за септембар, октобар, новембар и декембар.

Мада у XIX. год. »Срп. Пчелара« није штампан календар, држао сам да је потребно, да се у овом накнадном броју донесе календар за последња четири месеца у години зато, што у септембру и октобру падају важни послови, до којих стоји срећно презимљење кошница и друго, што ћу тако одговорити на многа писмена питања пчеларска, која се тичу јесењих послова на пчелињаку.

Септембар.

У овом месецу знају наша поља да се беле као млечно море, кад се по стрњикама оспе мирисни цвет белог босиљка, који у многим крајевима наше отаџбине даје вредној пчели најглавнију пашу. У добрим годинама у то доба бруји ваздух од умилне зуке вредних пчела, које неуморним радом славе онога, који им је поставио сто са милијунима чашица слаткога нектара. Тада се кошнице парожче и дају белу пчелу, а пчелар благосиља онај час, кад је познао вредну пчелу.

У таким годинама пчелињаци се множе, а број пчелара расте сам од себе; у редове пчеларске журно ступа и онај, који је дотле говорио: »тешко оном кога муве хране«. Добре године боље шире пчеларство у народу, него десет новина и стотина пчеларских писаца и предавача. Али зато их рђаве године прореде и прорешетају као најређе решето; прави пчелари и у рђавој години остану у решету, јер »на муци се познају јунаци«, а што је случајно утрчало у редове правих пчелара, пропада.

Случајно ће ова година бити јако рђава за многе крајеве. Трајна суша и јака жега, која је више пута прелазила 40 С° у хладу, сахраниле су сваки скоро цвет, а особито бели босиљак. Наша лепа поља уместо да се беле као снег, црне се као тужна гробља, а вредне пчеле невесело по њима лутају, јер нема онога, без чега пчела не може бити, нема мирисног цвета.

Где је већма страдала биљка, тамо ће и пчеларство претрпети већу штету. У крајевима где је било багрене и липе, а особито

липе, која је ове године била медовита, могу пчелари бити без брига, ако нису пустили истресалку, да сувише дуго зврји на пчелињаку. Јер ова, иначе врло корисна справа, може да дође главе пчелама. Али који су се преварили, па сав липовац истресли, надајући се, да ће бити меда од старачца, а пчеле им ни до краја августа нису спремиле себи зимницу, ти морају гледати, да у месецу септембру прихрањивањем шећером спасу пчеле од сигурне пропасти.

Морам упозорити пчеларе, који имају у кошницама још пролетњег меда, да је ове године у време цветања горушице, било у овом крају необично много медљике, тако да је под неким дрветима осванула земља сва попрскана каплицама медљике, као да ју је неко медом попрскао. Свако јутро је задуго са лишћа капала медљика на земљу, а пчеле, зоље и мухе облетале су та дрвета, у мене особито крушке. За чудо, да је зоља и муха било више него пчела; можда зато, што је у исто време цветала и горушица, која је ове године била у овом крају доста медовита. Пчеле су окренуле свој ток (лет) на горушицу, па су превиделе медљику, која нема боје, а ни мириса, као горушица.

Мед од горушице врло се брзо ушећери, а кад је помешан са медљиком још и пре. Зато такИ мед не сме остати пчелама за зиму, него га треба истрести, па ако не буде познијих медова, морају се пчеле прихранити шећером.

На 1 кг. шећера даде се $\frac{3}{4}$ до 1 литра воде. Шећер се кућа, док баца прљаву пену, коју треба кашиком скидати. Кад пена пређе, треба шећер скинути с ватре и оставити да се охлади. Шећер не треба јако укухати, јер ако се згусне, хоће да се у саћу ушећери, па пчеле немају од њега користи, као ни од ушећерена меда. Шећер се разлије у плитке судове, који се могу подвући под оквире. Ко такИх судова нема, може га разлити и у обичне тањире. У том случају, ако је кошница пуна саћа, мора се толико саћа одвадити, колико места треба за тањир. Шећер треба посути исецканом сламом или ситним иверјем, да се пчеле у њему не даве. Боље је да пчеле носе саме мед у саће. Али ко закасни са прихрањивањем, рецимо до октобра, тај нека налива шећер одмах у саће, јер кад захлади време, пчеле неће да силазе ни на мед, а на шећер још мање.

Судови са шећером додају се у вече, а будући да шећер нема тако јак мирис као мед, могу судови и преко дана остати у кошницама, ако не би пчеле ноћу шећер у саће пренеле. Будући да шећер има слаб мирис, треба кад се прихрањује горе по оквирима полити мало шећера, да га пчеле лакше осете. Исто тако се и плетарама даје шећер у тањирима. Ако је саће у плетари кратко, треба под тањир подметнути толико цигаља или дашчица, да саће допире до тањира са шећером.

Ово прихрањивање зове се прихрањивање за невољу (из нужде), и даје се пчелама у великим оброцима, прво зато, да смо што пре са тим послом готови, а друго и зато, да се не би малим оброцима раздражила матица на сувише лежење јаја, иако шећер не раз-

дражује тако као мед. Пчеле треба да имају за зиму 8—10 кгр. меда, — према јачини друштва.

У септембру треба се уверити, има ли кошница добру матицу. Са рђавом матицом, или без матице, не сме кошница нипошто ући у зиму. У септембру може се помоћи безматку једино додавањем добре оплођене матице. Ко пред јесен кошнице спаја, имаће на претек залишних матица. До матица се може у јесен доћи од пчелара, који у јесен кошнице убијају.

Још треба пазити, да слаба друштва не улазе у зиму, јер ће преко зиме или пропасти, или ће преслабе дочекати пролеће. Зато ћемо слабице у октобру спојити, јер је бољи рачун спојити их у јесен него на пролеће, кад потроше мед и кад још већма ослабе.

Будући да вечерњи лептир *курјак* («мртвачка глава») неке године јако насрће на кошнице, треба лета снизити било пречагом од јаке жице, било другом лима тако, да је уз целу дуж отворено, само да је ниско. Тако може остати и преко зиме, јер као што се сад неће моћи провлачити лептир курјак, тако неће моћи на зиму ни мишеви улазити. Тако је боље лета бранити него т. зв. чешљевима (квачицама), јер чешљеви зими сметају пчелама, кад за лепих дана извлаче мртве.

Октобар.

Напред је речено, да кошнице са рђавим матицама, безматци и слабице, не смеју остати за зиму.

Ако кошница има трутовњачу, мора се пре спајања матица наћи и уклонити, па онда друштво спојити са суседном кошницом, која има добру матицу.

Ако спајамо две слабице које имају добре матице, оставићемо ону матицу, која је млађа и боља, а која је старија, треба је избацити.

Кад се спајају два друштва, увек треба оно друштво, које има матицу, додати у ону кошницу, где нема матице, али матицу за сваки случај треба за 24 сах. затворити у кавешчић.

Ако хоћемо, да кошницу са назовиматицама спојимо са добром кошницом, која има матицу, однећемо кошницу са назовиматицама подаље са њенога места, а на њено место помаћи ћемо суседну кошницу, која има матицу. Нешто пчела из кошнице са назовиматицама вратиће се на своје старо место у помакнуту кошницу и остаће у њој, а што пчела и трутова остане у премештеној кошници, треба погушити.

Више сам пута спојио кошницу са назовиматицама са суседном добром кошницом онако, као што спајам, рецимо, две слабице: пренео сам саће заједно са пчелама из кошнице са назовиматицама и поређао сам га наизменце у кошницу суседну. У том случају кошницу у којој спајамо друштва треба добро надимити и по оквирима посути једну кашику меда, па кошницу одмах затворити. Више пута нисам матицу ни затварао у кавешчић, па није била убијена. За сваки случај сигурније је затворити је, особито за онога, ко нема на претек залишних матица.

Друштва се увек спајају пред вече, осим кад пренесемо кошницу са назовиматицама даље, па желимо да се пчеле из ње

врате у кошницу, коју смо ставили на њено место. Тај ћемо посао радити док траје лет, дакле још пре подне.

Спајање најбоље испадне, кад се са спајањем споји и прехрањивање. Као што се људи, и противних начела, спријатеље за пуним столом, тако се и пчеле на меду најпре здруже. Разлика је само између пчела и људи та, што људи више пута и наздрављајући за пуним столом имају своје сакривене планове и рачуне, а у пчела тога нигда нема. Оне се споје зато, што су од дима и меда добиле један мирис. Као што дипломате знају да спријатеље народе, који су се до скора чупали, тако и пчелар својом вештином спаја уједно друштва из разних кошница.

Празно саће треба насумпорисати, а воштину истопити.

Све пчеларске справе треба очистити и оставити на своје место, да их је лако наћи кад затребају.

Ако не мислимо више кошнице отварати, треба их прегледати споља, па све веће пукотине позатварати, особито на заклопцу и на вратима. Ово је потребно, да се у кошницу не би увлачиле туђице и други непријатељи, а и да не буде у кошницама зими промахе, јер промаха зими јако шкоди пчелама.

Ко подвлачи дебелу хартију преко зиме под оквире, сад је време да то учини.

Новембар и декембар.

Месеца октобра треба да су свршени и последњи послови на пчелињаку. Кошнице се без крајње невоље не отварају до пролетњег прегледања, нити ће то морати чинити пчелар, који је све урадио, што је речено у месецу септембру и октобру. Но зато неће пчелар ни сада сасвим заборавити и занемарити свој пчелињак, него ће га обилазити и пазити, да ништа његове радилице за време зимњег одмора не узнемирава, и да ови месеци пчелињег великог одмора буду заиста прави одмор за њих. Добро је, да је зими далеко од пчелињака свака лупа. Али кад већ то није свуда могуће и не да се увек избећи, као што је н. пр. тугањ жељезница, лупа на јако живим друмовима, лупа у неким творницама и т. д., може се пазити, да барем неке птице (сенице и детлићи) и животиње (мишеви, пацови, домаћа живина, мачке и т. д.) не буне пчеле у њихову мировању и одмарању, јер клобарање и лупкање по самој кошници више шкоди пчелама него велика лупа, која је изван пчелињака. Један миш, који се увуче под кров или и саму кошницу, може лако да упропасти до пролећа кошницу, док јој лупа од жељезничких возова, који сваки час пролазе, скоро ништа не смета. Да је тако, сведоци су нам пчелињаци уз жељезничке станице и стражарнице.

У овима, као и у осталим зимњим месецима, треба правити или наручивати кошнице и пчеларске справе, да на пролеће буде све у реду.

Сад је време, да пчелар читањем добрих књига и новина усавршава и попуњава своје пчеларско знање, како би што боље познао живот вредне пчеле и природу њену, као и законе који

владају у кошници, па да на пролеће, радећи око кошница, не крши немилосрдно те законе, јер сваки прекршај тих, Божјом руком написаних закона, шкоди колико дивном створу Божјем — пчели, толико и пчелару.

Читајући упоређуј оно што си прочитао са неспретним погрешкама својим и штетом, коју си тиме себи нанео у прошлој години, па »не греши више, да те што горе не снађе«.

Ђорђе Коларовић.

Узимљавање кошница

Узимљавање кошница спада међу најглавније и најважније пчеларске радове. До њега стоји презимљене и напредак кошница у идућој години. Ако смо кошнице добро узимили, оне ће лепо презимити са малим бројем мртвих пчела и на пролеће имаћемо добре и јаке кошнице. Ако не пазимо на узимљавање кошница, него их оставимо саме себи, или ако им не оставимо довољно зимнице, него од ње мало закинемо, онда ће нам кошнице преко зиме страдати и могу из зиме изићи слабице, од којих се не можемо никаквом добитку надати. »Не гоји се печеница у очи Божића« — тако је исто и са узимљавањем кошница. Не смемо чекати јесен или зиму, него на првој паши морамо пчелама остављати зимницу.

Да нам кошнице добро презиме, морамо пазити: 1.) на друштво у кошници, 2.) на матицу, 3.) на залиху меда и 4.) на саму кошницу (сандук), где ће пчеле презимити.

1.) Само добре и јаке кошнице cadre су за зиму добро спремити се и топлину одржати, зато треба јака друштва узимити. За добре и способне за презимљење сматрамо оне кошнице, чије друштво покрива бар 8 оквира. Истина, и слабије кошнице презиме, али из зиме изађу као слабице, а у идућој години имамо с њима посла и кубуре, а на ројидбу и добитак меда не смемо рачунати. Са слабицама се не исплати пчеларити; оне су на терет пчелару; зато још код узимљавања кошница морамо настојати, да нам кошнице из зиме изађу добре и јаке, и зато слабије кошнице треба у јесен спајати са другим кошницама, па да на пчелињаку имамо само добре и јаке кошнице.

Није доста узимити јака друштва, него морамо пазити и на старост узимљених пчела. Старе пчеле, које су у јесен израђене, преко зиме помру, па више пута, ма да смо узимили кошнице са јаким друштвом, ипак из зиме изађу са малим друштвом као слабице, јер је у јесен било много старих пчела. Пчелар мора пазити на старост пчела и уједно настојати, да узимљене кошнице имају доста младих пчела. — У слабој години легло је мало, друштво је слабије и подмладак је мањи и имамо мало младих

пчела ако узимљавамо кошнице са старијим пчелама. Ако је у јесен бујна паша, пчеле у плодишту све празне ћелице напуне медом, да матица снесе врло мало јаја, и у том случају мало је младих пчела, а старе пчеле израђене су и преко зиме многе умру, па на пролеће имамо слабија друштва. Рационалан пчелар водећи рачун о старости пчела које ће узимити настоји, да у јесен има доста младих пчела, стога у рђавим годинама прихрањивањем пчела подиже легло, а у години са бујном пашом више истреса меда, да тако даде прилике матици, да може легло проширити.

Зими пчеле потребују топлину. Иако је мала топлина поједине пчеле ($+ 6^{\circ} \text{C.}$), ипак пчеле изведу потребну топлину за легло ($30-37^{\circ} \text{C.}$). Поједина пчела није способна, да своју топлину подигне 1°C. али у клупчету и на великој зими пчеле врло брзо и лако изведу потребну топлину, само кад имају материјала за гориво, т. ј. меда и довољно ваздуха, па дисањем и мицањем брзо постигну и одржавају топлину. Зимски пчеле не загревају кошницу, него само своје зимско клупче. У средини је матица и младе пчеле, а околу су старије пчеле. На јакој зими клупче се стеже, а кад је топлије оно се растеже, а више њега је материјал за гориво т. ј. мед. Јака друштва способна су створити топлину и одржати, зато добро презиме; а слабија друштва зими више страдају и сразмерно више имају мртвих пчела него добра друштва.

2.) Матица живи и 5 година, али дуже од 3 год. не треба је држати, јер у четвртој години губи плодност и нађе се међу пчелињим леглом више рђава црва, мање је легло, па се кошнице спорије развијају или у развијању заостану. Старе матице преко зиме могу лако умрети, а то је кобно и судбоносно и за кошницу. У јесен старије матице рано престану носити јаја, па узимљавамо кошнице са мањим бројем младих пчела, а има више старих пчела које зими умру.

Какова је матица види се најбоље по леглу. Ако је легло правилно, а матица није старија од 3 године можемо је преко зиме у кошници оставити. Ако је легло слабије или има рђава црва, мада је млада матица, треба је убити, а кошници добру матицу дати. Матицу треба у лето променути, да млада матица подмлади и ојача друштво, а није саветно у јесен убити матицу и оставити да кошница сама изведе матицу, јер ће друштво ослабити, а матица може остати неоплођена, па ту је готова пропаст кошнице. Дакле кошнице треба узимити са добром младом матицом.

3.) За зиму треба у кошници оставити пчелама 10—12 кгр. меда, али није доста само оставити потребну залиху меда, него мора пчелар знати какав је мед оставио, јер сав мед није једнак; један дуго остане течан, а други се брзо ушећери. За зиму треба пчелама оставити добар и течан мед, који се неће брзо ушећерити н. пр. багреновац, липовац и бели босиљак. Мед који се брзо ушећери н. пр. од репице, од медљике и т. д. не смемо оставити за зимницу пчелама, јер ушећерени мед могу пчеле употребити кад има воде, а зими пчеле немају воде у кошници, нити могу споља воду донети, па стога поред ушећереног меда пчеле помру, или

као што наш народ погрешно*) каже: »умрле пчеле на меду«. Ако је у кошници мед који се брзо ушећери (н. пр. од горушице, медљике), пчелар не сме тај мед пчелама за зимницу оставити, него треба да га истресе, а пчеле шећером прихрањује, јер на шећеру пчеле врло добро презиме. Шећер за презимљење пчела мора се кухати и проврити (за 1 кг. шећера $\frac{3}{4}$ л. воде) и кад се охлади, даје се пчелама. У хани шећер може се у саће налити, или се у тањирџу или другим судовима даје у кошницу. Само треба на шећер метнути дрвца, да се пчеле у њему не даве. Шећер је врло добар за презимљење пчела, али није добар за легло, зато кад има легла у кошници, треба да има и правог меда.

Са прихрањивањем пчела не треба оклевати и чекати јесен, него им треба дати шећер док је топлије и док се пчеле не скупе у зимско клупче. Кад је хладно време, не вреди прихрањивати, јер пчеле се не пуштају од свога клупчета, или ако се и спусте на додани мед или кухани шећер, могу озепсти. Зато, ако морамо прихрањивати пчеле, онда треба прихрањивати док је топло. Као рок за прихрањивање за зиму може се узети Мала Госпојина.

Своје пчеле врло ретко у јесен прихрањујем само зато, што на багреновцу узимљавам кошнице. Кад је багрена медовита, оставим 2—3 оквира пуна меда и то не дирам, макар била горушица медовита. Ако је у августу бели босиљак медовит, тада истресем багреновац, а оставим бели босиљак пчелама за зиму.

Пчеле преко зиме потроше врло мало меда, а кад матица почне да носи јаја, тада троше много меда на храњење легла. Поред меда пчеле требају и рђе, зато сатове са рђом треба у кошници оставити, јер ће требати, кад се легло почне развијати.

Младо саће тање је, а старо је све дебље, јер после сваке излежене пчеле остане чахурица, па је средина сата дебља. Стога је боље да пчеле зимују на млађем саћу. Зимско клупче пчела налази се на празном делу сата (пчеле не зимују на меду), а више зимског клупчета је мед. Старо саће треба из плодишта склонити и оставити за мед, а млађе саће треба метнути у средину кошнице, где ће пчеле зимовати. Пчеле се из раније спремају за зиму, па и пчелар треба још у лето у средину кошнице да метне млађе саће.

4.) Кошнице треба раније прегледати и све пукотине и рупе залепити, да зими нема промахе у кошници и да је топлије. Додуше, пчеле пукотине лемом залепе, али пчелар не сме тај посао само пчелама оставити, него он мора то урадити. Лето на кошници не треба сужавати, јер кроз њега долази ваздух пчелама, али треба на лето чешљеве метнути или толико стеснити, да се не може зими миш увући у кошницу. Заклопац треба добро да стоји, а пчеле

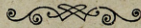
*) Кад народ каже: »умре пчела на меду« за оне пчеле, које су заиста помрле зато што нису имале хране, јер им се мед јако ушећерио, то није »погрешно«, јер то стоји да су пчеле помрле на меду. Погрешно је пак кад пчеле имају у кошници добра меда, па помру зато, што од јаке зиме нису могле до њега доћи, а потрошиле су мед из саћа на којем су се узимиле. У том случају погрешно је рећи »умре пчела на меду«, него би се морало пре рећи: *умрле пчеле крај меда.*

га лемом улене, да се боље одржи топлина, стога не ваља без потребе заклопац отворати и пчелама посла задавати.

Неки пчелари препоручују топло узимљавање кошница и праве јастучиће и умећу их у кошнице и под кров. У нашим кошницама, где су даске дебеле један цол, пчеле добро презиме, стога није потребно кошнице и сламњим јастуцима утопљавати.

Носта Селеровац, парох.

Извештај

о раду главне скупштине Српске Пчеларске Задруге одржане у Руми дне 18. маја 1922. г.

Пошто се искупио довољан број чланова, г. Ђорђе Коларовић заузевши председничко место поздравља чланове скупштине захваљујући им на лепом одзиву, те предлаже за перовођу г. Јована В. Латинкића катихету.

Пре почетка дневног реда председник указује на опћу малаксалост у нашој Задрузи, која се нарочито осећа након смрти њезиног славног оснивача покојног професора Јована Живановића, те позива присутне, да устајањем и клицањем »Слава му«, одаду покојнику заслужено признање на његовом дугогодишњем раду око ширења рационалног пчеларства. Истовремено позива председник, да се заслужено поштовање ода и његовом сину, покојном Јосиму Живановићу, ревном члану ове Задруге. Скупштина устаје и кличе: »Слава им!«

Надаље умољава присутне, да са довољно озбиљности и љубави приступе раду око сређивања стања у нашој Задрузи и умољава потпредседника г. Николу Милеуснића, који је након оставке бившег тајника и благајника госп. Др. Јована Мишковића примио тајничке и благајничке дужности, да прочита извештај о раду управе од 1919.—1922. год.

У кратком, али исцрпном извештају изнаша потпредседник рад Управе у току минуле три године констатујући, да је Српска Пчеларска Задруга након ослобођења, агилношћу многих чланова, а нарочито управе, постигла у прво време веома лепе резултате, који су се нарочито огледали у знатно повећаном броју чланова наше Задруге. Но, нажалост, ова агилност и одушевљење за рад беху краткотрајни, те рад поче малаксавати.

Код оваквих прилика није ни чудо, да је морао престати излазити и »Српски Пчелар«, који је након ослобођења почео поново излазити под уредништвом г. проте Марка Шауле.

Сматрајући и себе одговорним за овако стање у Задрузи, упозорава потпредседник скупштину, да сам лично поред најбоље воље и труда није могао ништа учинити, да би Задругу извео из овог тешког положаја, те умољава скупштину, да овај извештај узме на знање.

Скупштина узима извештај на знање.

Друга тачка дневног реда био је извештај о стању благајне. Потпредседник изјављује, да је, окупиран својим пословима, био принуђен да умоли члана управе г. Косту Сеперовца, да по могућности среди рачуне бившег тајника и поднесе извештај главној скупштини.

Госп. Коста Сеперовац чита свој извештај и са задовољством констатује, да му је ипак пошло за руком средити рачуне, из којих се види, да је чист приход био у год. 1920. 7.060 К 68 фил, која је свота уложена у Српској Сремској Банци у Руми, а у год. 1921. и 1922. у готовом 634 К 30 фил.

Овај извештај узима скупштина на знање.

На позив председника, да се реши трећа тачка дневног реда: питање издавања листа »Српски Пчелар«, претплате и чланарпне, скупштина једногласно закључује, да се лист издаје и поверава Управном Одбору, да испита могућности изалажења, те да према састављеном прорачуну одреди претплату, односно чланарину.

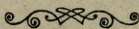
Затим прелази председник на последњу тачку дневног реда: разрешење старе управе и избор нове. Скупштина једногласно бира за председника госп. Ђорђа Коларовића пароха у Вел. Радинцима, за потпредседнике г. г. Васу Латинкића пароха у Јаску и Николу Милеуснића трговца у Руми, за тајника г. Јована В. Латинкића катихету у Руми, за благајника г. Петра Николића учитеља у Руми, за задружног пчелара Лазара Радовановића. За чланове управног одбора: г. г. Гедеона Томашевића намесника ман. Јаска, Косту Сеперовца пароха у Мал. Радинцима, др. Стевана Добричића адвоката у Руми, Милана Коњевића учитеља у Јарку, Лазара Радовановића колара у Руми, Лазара Јовановића кројача у Руми и Нестора Павкова ратара у Вел. Радинцима.

Новоизабрана управа захваљује на указаном поверењу и обећава, да ће радити свим силама, да би подигла задругу до праве вредности и на достојну висину.

Пошто је исцрпен дневни ред, председник затвара скупштину желећи новој управи обилан успех у раду.

Јован Латинкић,

тајник Српске Пчеларске Задруге.

Извештај

о раду управног одбора Српске Пчеларске Задруге у Руми.

Управни Одбор Српске Пчеларске Задруге одржао је после скупштине две седнице и то прву 6. јула 1922. под председништвом г. Ђорђа Коларовића, а другу 16. септембра 1922. под председништвом г. Васе Латинкића, а у присуству већине чланова управног одбора.

У смислу скупштинског закључка имао је одбор да реши најактуелнија питања Задруге. На првом месту да испита могућности изалажења листа, ради чега се друштвени тајник обратио на више страна штампарима са молбом, да свака изјави, по коју

би цену могла штампати лист у уобичајеном формату. Најповољнија понуда била је од стране Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима, која је затражила за штампање 500 примерака »Српског Пчелара« 600 Дин. по табакју. Ову понуду је прихватила управа, те према томе и другим нузгредним издацима одредила, да чланарина за редовне чланове буде 30 Дин. годишње, а лист ће добивати бесплатно. Чланови утемељачи, који имају једампут за свагда уплатити 100 Дин. плаћаће уз то уиме претплате 15 Дин. годишње. За нечланове претплата је 30 Дин. годишње.

Надаље је управа закључила, да сви чланови Задруге добију ванредни број »Српског Пчелара«, који ће изићи ове године под уредништвом г. Ђорђа Коларовића, као накнаду за послану претплату на »Српског Пчелара« у 1920. г., који је након седмог броја престао излазити.

Ако се пријави довољан број претплатника, управа је закључила, да идуће године издаје лист уредно сваког месеца.

Као и све српске установе и Српска Пчеларска Задруга дала је видна знака опште народне радости на дан венчања Његовог и Њезиног Величанства Краља Александра I. и Краљице Марије, пожељивши узвишеним младенцима сваку срећу.

На предлог председника обратила се Управа кр. жупанијској области у Вуковару с молбом, да позове сва опћинска поглаварства и управе основних школа, да претплатом притекну Задрузи у помоћ.

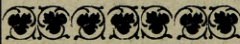
На темељу извештаја задружног пчелара Лазара Радовановића, да услед лоше наше нису пчеле на задрузином пчелињаку сакупиле ни толико меда, да би могле презимити, управа је закључила, да се слабије кошнице споје, а за прехрањивање да се купи потребна количина меда или шећера.

За оправку зграде опуномоћила је Управа свога члана Лазара Радовановића, да се побрине и нађе зидара, који ће зграду под његовим надзором оправити и у ред ставити.

Будући да је госп. Никола Милеуснић за последњих неколико година уложио много не само труда, него и материјалних жртава, за одржавање и унапређење наше Задруге, закључено је, да му се записнички искаже захвалност.

Јован Латинкић,

тајник Српске Пчеларске Задруге.

Књижевност.

Дошла нам је до руку књижица „Naprednije pčelarenje s prostim ulistima za Jugoslovljene“, написао Иво Антониоли. Писац говори о т. зв. мешовитом или прелазном пчеларењу т. ј. о додавању меда са покретним саћем на плодиште са непокретним саћем. Књижица има вредности прво за пчеларе из Далмације и то за старије пчеларе, који већ донекле знају теорију пчеларства. За почетника, који још ништа не зна из пчеларства, није ова књижица, јер у њој нема ништа из теорије, а без теорије не може бити ни добре праксе.

Ми нисмо уопће за ово мешовито пчеларење, јер и ту треба пчелару вештачког саћа и Ханеманова решетка и истресалка. Па кад то све има, зашто не би пчеларио само са покретним саћем? Чему плодиште са непокретним саћем, кад је теже рационално пчеларити са непокретним него са покретним саћем?

У књижици смо нашли доста добрих техничких речи пчеларских, као: метиљ, улиште, уљаник, пчелињак, легло, црв, рђа, кошница, ул, плодиште, медиште, наставак, паша, залећи, трут, матичњак, саће, подасути (рој), туђице, вршкара, пречка и т. д.

Необичне су нам речи, јер их нема у нашој пчеларској терминологији: полетаљка (место лето), покровач (место поклопац), воштика (место саће), црни восак (лем), медар, ројар, реп (стражњи труп). Рђаве су: убрадити (по немачком: Bart bekommen), пјевајући рој (по немачком: Singervorschwarm), селеће пчеларење (место пренашање кошница) и т. д.

Чудимо се речи »Jugoslovjeni«. Не верујемо да се тако гдегод говори. Реч *Jugoslovjeni* није добро сложена реч, него би се морало рећи *Јужни Словени*. Наш неумрли Ј. Живановић у својој расправи „Сложене ријечи у српском језику“ за реч Југославен каже: »ја бих рекао, да је та ријеч свјетска наказа од ријечи. Прво неваља *Славен*, него *Словенин*, друго не ваља *Југословени* него *Јужни Словени*. А ко каже да је добра ријеч *Југославен*, dem steht lebendiges Sprachgefühl nicht zur Seite — као што би казао гласовити Бругман.*) Као што видимо не ваља ни *Југословени*, а још мање *Југославени*, него — *Јужни Словени*. Према томе граматички није добра реч ни *Југославија*.

Што се тиче речи, за које смо казали, да су нам необичне, требало би да г. писац изнесе, које речи народ говори, да их убележимо у речник за пчеларе као народне техничке пчеларске речи, а оне које су или силом сковане или преведене с немачког, треба избегавати. Ово сам рекао по уредничкој дужности, а у најбољој намери зато, да књига „*Jugoslovenski pčelar*“, коју мисли издати г. Антониоли, боље испадне од ове књижице. Боље би било кад би књига имала наслов *Pčelar Južnih Slovena* или *Pčelar za Južne Slovene*, него „*Jugoslovenski pčelar*“.

Иначе, напред споменућу књижицу можемо препоручити пчеларима, који већ знају теорију и који хоће да пчеларе са помичним и непомичним саћем.

Гл. уредник.

Питања и одговори.

Питање 83. Више пута сам за добре наше видео, како пчеле са гађицама излећу из кошница. Да ли те пчеле краду рђу из кошница, или како да се то друкчије протумачи?

Одговор: Ја мислим, да су те пчеле у брзини залутале у туђу кошницу, па кад приметете да су забасале, брзо се враћају

*) Глас Срп. Краљ. Академије LXVIII. с. 180.

натраг. Опазио сам, да се то догађа особито у кошницама, око којих радимо у време добре паше. Многе пчеле кад дођу у кошницу, око које радимо, па нађу у кошници светлост у место таме, збуњено излазе на лето, са неистовареним корпицама, па тумарају по седалу и околу лета, ваљда док се не осведоче, да је то њихова кошница. А можда гдекоја пчела и у хитњи истовари само мед, а на корпице заборави. Друкчије не знам како бисмо тај појав одгонетнули. То бива и кад хоће кошница да се роји.

Паметар*)

† **Јосим Живановић** трговац у Ср. Карловцима умро је у најбољим годинама свога живота 14. (27.) октобра 1921. Као син покојног професора Јована Живановића најодушевљенијег пчелара међу Србима, није ни чудо што је и сам од своје младости пчелу заволео и уз вредног оца почео пчеларити. Поред тога што је покојник био добар пчелар, он је био и необично исправан и одличан трговац. Своју богату колонијалну радњу снабдевао је најодличнијим врстама чистог меда, који је уз умерену цену продавао на све стране наше домовине па и изван ње, а браћу пчеларе снабдевао је најпотребнијим пчеларским справама као и узор Американкама Живановићевог система.

За обилне излошке, које је послао изложби Срп. Пчеларске Задруге у Руми 1908. г., те за његов рад уопће око ширења рационалног пчеларства, одликовала га је Задруга почасном дипломом. Због тога нека је покојнику вечан спомен међу браћом пчеларима!

† **Душан Поповић** равн. учитељ у Руми, дугогодишњи члан Управе Срп. Пчеларске Задруге преминуо је дана 25. VII. 7. VIII. 1921. г. Вредни и симпатични покојник био је у своје млађе доба врло добар пчелар, те је настојао, да љубав према пчели усади и у срца ученика својих, од којих су данас многи само њему захвални, што постадоше пчелари. Нека је покојнику вечан помен и лака црна земља!

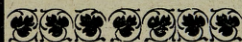
† **Милан Кучењак** свештеник, каноник чазманског каптала умро је 16. I. о. г. у Вараждину, у 79. години живота. Био је ватрен Јужни Словенин и један од оних Хрвата, који су проповедали слогу и љубав са браћом истога народа. Осим што је радио у опће на просвећивању народа живом речју и пером, био је велики љубитељ пчеле и пчеларства. Написао је књижицу „*Pčelarstvo*“ г. 1877. и у дубокој старости бавио се пчеларењем. За стечене заслуге одликован је од Њ. В. Краља орденом св. Саве III. степена. Наскоро пред своју смрт био је на српски Бадњи дан у касарни у Вараждину. Сурађивао је и на листу »*Volja naroda*«, где је написао одушевљен чланак о династији Карађорђевића. Био је идеалан свештеник, добра срца и издашне руке. Вечна му памет!

*) Молимо поштов. читаоце, да нам јављају за смрт заслужних пчелара, нарочито чланова наше Задруге, уз кратак опис њихова живота, да бисмо их могли у Паметару споменути. Уреди.

† **Исидор Спасојевић**, јеромонах ман. Мале Ремете умро је месеца августа 1922. Родио се у прњавору ман. Шишатовца г. 1846. Као свештеномонах провео је пуних 59 година служећи одано олтару Божјем. Био је искрена и добра срца. У млађим годинама, као настојатељ манастира Мале Ремете, почео је са одушевљењем пчеларити, те је подигао леп манастирски пчелињак, обраћајући се разним питањима из пчеларства на глав. уредника овога листа. Шта је било од овога пчелињака по његовом одласку из манастира, није нам познато. Првео је доста година служећи по парохијама. Да није ни онда заборавио на вредну пчелу, види се из тога, што се је и са парохија обраћао на глав. уредника питањима из пчеларства, не знамо зашто, да ли зато, што је сам пчеларио, или можда да поучи своје парохијане у пчеларењу.

Нека је честитом и добром о. Исидору вечан спомен!

Пабирци.

△ **Чебеларско друштво за Словенију** приредило је поводом своје двадестпетогодишњице пчеларску изложбу, која је отворена 3. септембра о. г. у Љубљани. Изложба је била прекрасна и сваки посетилац вратио се са изложбе потпуно задовољан. Браћа Словенци су овом изложбом показали, да су далеко одмакли у рационалном пчеларству.

△ 4. септембра о. г. одржана је у Љубљани **прва редовна скупштина Савеза јужнословенских пчелара**. На тој скупштини састављен је нацрт пчеларског закона.

Исти дан после подне састао се конгрес јужнословенских пчелара. Између осталог конгрес је закључио, да се издаје »Вијесник« Савеза јужнословенских пчеларских друштава, који би био нека пчеларска ревија. Ако буде могуће излазиће четири пута у години, са чланцима српским, хрватским и словеначким.

До године би имао бити конгрес у Сарајеву.

△ 17. септембра о. г. отвориће се **господарска изложба у Загребу**, која ће бити отворена до 23. септембра. На тој изложби биће заступљено и пчеларство.

△ **Поенкаре о пчелама**. — Француске новине доносе, како је Поенкаре страстан пчелар. На свом засеоку Campigny у Лорен-у, који су Немци за време рата бомбардовањем уништили, он се најрађе бави пчеларством. Али како му није било још могуће, да обнови свој порушени дворца, није стигао ни да обнови своје пчелињаке. Међутим у писму неком свом пријатељу он вели, да ће свакако настојати, да обнови своје пчеларство, јер воли пчеле као идеалне створе за пример несебичнога рада и марљивости. (Ријеч).

△ **Американске матице**, што се вештачки изводе пренашањем прва у вештачке матичњаке, маловеке су. Кажу, да не живе дуже од године дана, или постану за то време трутовњаче. Нису ни веће, ни плодније од обичних матица. — Па чему онда толики посао?

О Г Л А С И

Српска Пчеларска Задруга у Руми

има још малу залиху комплетних
годишта „Српског Пчелара“
од 1903.—1914. године.

Цена по годишту 20.— Динара.

У П Р А В А.

Најпотребније пчеларске справе

као: Ричеове машине за вештачко саће,
дуваљке, виљушке, помична пета и т. д.
могу се добити у гвожђарској радњи

НИКОЛЕ МИЛЕУСНИЋА
трговца **РУМА.**

Све врсте боја, лака, фирнајза,
четака и парфимерија добивају
се уз најумеренију цену у трговини
ОЗРЕНА ГРОЗДИЋА, РУМА

Краља Петра улица 183.

Претплату, рекламације и огласе треба шиљати »Српској Пчеларској Задрузи«
у Руму. Рукописе, питања, књиге и листове у замену треба шиљати Ђорђу
Коларовићу Вел. Радинци (п. Митровица) Срем.

Власник и издавалац „Српска Пчеларска Задруга“ у Руми.